

Силабус курсу

Фіскальне адміністрування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

ПП

Керівник курсу

к.е.н., доцент **Поляк-Свергун Мар'яна Миколаївна**

**Контактна
інформація**

m.polyaksvergun@gmail.com +380976361664

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з теоретико-прикладними аспектами фіскального адміністрування, засвоєнні його ролі і призначення як напряму управлінської діяльності держави; розвитку на основі практичного і теоретичного матеріалу, узагальнення законодавчих і нормативних документів, навичок і здібностей щодо адміністрування доходів, видатків бюджетів і державного боргу, встановлення відповідальності за податкові, митні та бюджетні правопорушення. Основні завдання вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» передбачають ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами фіскального адміністрування, його принципами та напрямками реалізації; вивчення системи фіскальних органів, які займаються адмініструванням доходів, видатків бюджету та державного боргу; розуміння механізмів і технологій фіскального адміністрування; формування навичок оцінки ефективності фіскального адміністрування та розробки пропозицій щодо його покращення.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Система фіскального адміністрування в Україні	Розуміти суть фіскального адміністрування. Ознайомитись із методичними питаннями фіскального адміністрування, світовим досвідом та сучасним станом фіскального адміністрування в Україні	Поточне опитування, тестові завдання
2/2	Склад та функції контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків.	Знати порядок реєстрації платників податків, а також ознайомитись з їхніми правами та обов'язками. Розуміти необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Засвоїти наявність проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні. Ознайомитись із організацією роботи фіскальних органів	Поточне опитування, тестові завдання

		стосовно мотивації законопослушності платників податків.	
2/2	Податкові зобов'язання та способи їх визначення	Ознайомитись із способами визначення податкових зобов'язань, їх перевагами та недоліками. Вивчити непрямі методи визначення податкових зобов'язань на основі позитивного світового досвіду. Розуміти суть процедури оскарження рішень контролюючих органів. Володіти основними термінами сплати податкового зобов'язання.	Поточне опитування, тестові завдання
4/4	Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах	Ознайомитись із видами податкових декларацій та розрахунків, а також із порядком їх складення та подання Терміни подання податкових декларацій.	Поточне опитування, тестові завдання
4/4	Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми	Знати основні класифікаційні ознаки податкового боргу. Розуміти ключові джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Ознайомитись із порядок реєстрації податкової застави. Знати основні способи та методи погашення податкового боргу, а також порядок їх застосування	Поточне опитування, тестові завдання
4/4	Податковий контроль у фіскальному адмініструванні	Розуміти необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Знати механізм здійснення податкових перевірок в системі методів контролю.	Поточне опитування, тестові завдання
2/2	Відповідальність за податкові правопорушення	Знати види та розміри штрафних санкцій за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Розуміти порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій.	Поточне опитування, тестові завдання
2/2	Управління податковими та митними ризиками	Освоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Розуміти ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними. Знати вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.	Поточне опитування, тестові завдання
2/2	Митний контроль у фіскальному адмініструванні	Розуміти сутність та економічний зміст митного контролю. Знати принципи і функції митного контролю. Ознайомитись із технологією митного контролю. Знати концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із митними процедурами у контексті забезпечення дотримання вимог митного і податкового законодавства.	Поточне опитування, тестові завдання
4/4	Адміністрування єдиного внеску на	Знати порядок здійснення обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове	Поточне опитування,

	загальнообов'язкове державне соціальне страхування	державне соціальне страхування. Ознайомитись із порядком подання та формування звітності із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	тестові завдання
2/2	Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	Розуміти суть та масштаби ухилення від оподаткування. Ознайомитись із причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів. Розрізняти механізми ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Знати механізм оптимізації податків. Дослідити напрями протидії неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.	Поточне опитування, тестові завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білик О. І., Хім М. К. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 340 с.
2. Замасло О. Т., Зарівна А.В. Система електронного адміністрування податків в Україні в умовах глобальної цифровізації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 4. С. 244-252.
3. Іванова Н. А. Новітні підходи до фіскального адміністрування. *Фінансовий огляд*. 2021. № 2. С. 78-89.
4. Іванівський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : навч.-метод. посіб. Одеса : Гельветика, 2022. 123 с.
5. Колб С. О. Еволюція судової практики в спрах про застосування податковими органами адміністративного арешту майна. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Вип. 83(2). С. 253-261.
6. Канєва Т. В. Бюджет у системі фінансово-економічних відносин : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 391 с.
7. Качула С. В., Лисяк Л. В., Добровольська О. В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. в схемах і таблицях.. Дніпро : Монолит, 2022. 200 с.
8. Луцик А.І., Сороківський А.Р. Митне регулювання ввезення легкових транспортних засобів в Україну. *Інноваційна економіка*. 2022. №4. С.112 - 118.
9. Луцик А. І., Дмитрів В.І. Гармонізація акцизного оподаткування алкогольних напоїв і тютюнових виробів у країнах ЄС: досвід для України. *Наукові праці НДФІ*. 2022. № 1. С. 34-44.
10. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 355 с.
11. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2012_03_13/T124495.html#5690
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Петренко М. С. Проблеми фіскального адміністрування в Україні. *Економічний журнал*. 2020. № 3, С. 45-56.
14. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного часу. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 3(3). Том 2. С. 194-208.
15. Поляк-Свергун М.М., Проблематика формування та здійснення фіскальної політики. *Актуальні питання розвитку науки та техніки*. LXXIX Міжнародна науково-практична - інтернет конференція. 2022. С. 129-132
16. Поляк-Свергун М.М. Особливості обліку та оподаткування в умовах пандемії. *Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та психологічні аспекти*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022.

C.227-234.

17. Поляк-Свергун М.М. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу. *Суспільство в умовах емерджентного розвитку: монографія* / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.274-286.
18. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків, 2023. С 38.
19. Поляк-Свергун М.М. Опорний конспект лекцій (навчально-методичне видання) з дисципліни «Фіскальне адміністрування». Чортків, 2024. С. 87
20. Назарова Г., Кононенко Л., Васильєв О. Митне оформлення у системі митного контролю: сучасний стан та напрями удосконалення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 16. С. 249–257.
21. Новак Н. П., Пристемський О.С., Сакун А.Ж. Удосконалення обліку та адміністрування податків аграрних підприємств в сучасних умовах на засадах правових змін. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 22-27
22. Олійник О. А. Сучасні тенденції в адмініструванні податків. *Економіка і держава*. 2020. № 6. С. 45–51.
23. Петренко М. С. Проблеми фіскального адміністрування в Україні. *Економічний журнал*. 2020. № 3. С. 45-56.
24. Сидоренко В. П. Сучасні тенденції в фіскальному адмініструванні: досвід Європейських країн. *Журнал економічної науки*. 2020. № 5. С. 78-89.
25. Тимошенко Л. Г. Вплив глобалізації на фіскальну політику держави. *Фінансовий огляд*. 2021. № 1. С. 12-22.
26. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану . *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182
27. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 287 с.
28. Шевченко І. В. Податкове право України: теорія і практика. Харків: Право, 2021. 400 с.
29. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 82-88.
30. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль : підручник. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. 431 с.
31. Junquera-Varela R. F., Lucas-Mas C.Ó. Revenue Administration Handbook Washington : International Bank for Reconstruction and Development, 2024. 214 p.
32. Mporofu S., Timuno S. Public Expenditure and Financial Management Handbook. 2nd ed. Harare : Macroeconomic and Financial Management Institute of Eastern and.
33. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digitaltransformation>
34. Rudenko V., Pohrishchuk H., Dobizha N., Moskvichova O. The Role of Fiscal Mechanism in Regulation of Households' Investment Activity in EU Countries and in Ukraine Scientific Horizons. 2022. Vol. 25. No. 5. P. 86-100.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Фіскальне адміністрування” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за поточне опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-5 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за поточне опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 6-11 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до

виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)